

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An aliquid ultra solitum stipendium accipi possit pro fructu ex opere
operantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

(*assidue*) interpretatur, frequenter. At ex alia parte c. *Significatum de prabendis*, pro eodem accipitur quotidie & assidue. Melius igitur erit pendere, an census sit pinguis, an moderatus, an per similem censum in eo loco multæ, an paucæ Missæ celebrari solent; an sit Capellania, seu Beneficium, an metum legatum, his enim, & similibus consideratis illud à prudenti decernatur, quod verisimilius est Fundatoris fuisse voluntatem.

32. Quæres Quartò. Si Testator sic loquitur: *Sacerdos meus celebret per annum integrum*, nec addat aliud, obligabitur ne Sacerdos singulis diebus celebrare, an solum frequenter in toto anno? Respondeo. Si per illud, celebret per annum integrum, ponemur in dubio, an Testator voluerit Missas quotidianas per annum continuum, an vero solum frequenter; certè ad hoc secundum, quod est minus onus teneretur Sacerdos, quia ex Molina *trakt. 2. d. 198. §. Si res*, Sanch. in *Decal. lib. 4. cap. 14. num. 3.* habemus sufficere quod legatum dubium observetur secundum minus: at certè mihi ex ipso modo communi loquendi videtur illud, celebret per annum integrum sine dubio significare per annum integrum, nullo die dempto, atque adeo continuo.

33. Quæres Quintò. Testator disposuit, ut die primo Lunæ Mensis recitaretur Officium defunctorum in tali Ecclesia, celebrarentur ab eisdem Sacerdotibus centum Missæ, assignato pingui stipendio. Accidit, ut dicto die sive ex legitima Sacerdotum penuria, sive quia incidit dies festus sollemnis (quo casu potius esse anticipandum Officium, & Missas defunctorum, quam postponendas ut scilicet celerius adsit auxilium animarum rectè monet Fraxinellus de oblig. *Sac. sec. 3. precept. 5. §. 6. num. 3.*) accidit, inquam, ut tali die non potuerit expleri Testatoris voluntas, poterunt alio die eas Missas, & officium celebrare Sacerdotes prædictæ Ecclesiæ, & si adhuc duret penuria Sacerdotum, celebrari continuatæ Missæ in frequentibus diebus, & sic lucrari prædictam pinguem elemosynam? Iuvat id scire, tum propter conscientiam: tum quia Hæredes, qui pecuniam debent, contendunt aliis Sacerdotibus tale Officium committere.

34. Respondeo, posse Sacerdotes, Ecclesiæ à Testatore designatos diebus sequentibus successive celebrare, & sic lucrari illud pingue stipendium. Ratio est, quia admittitur ferè ab omnibus ea doctrina: quod quando legatum aliquod pium non potest impleri in specie, impleatur modo magis simili, & conformi dispositioni Testatoris: Ita Sanch. *lib. 4. conc. cap. 2. dub. 6. num. 2. ex Trident. sess. 25. cap. 3. de reform. & l. legatum. ff. de usu, & usufruct. legati.* Cum ergo in casu nostro magis conforme, & magis, ut ita dicam, vicinum menti Testatoris sit, ut Missæ ab iisdem, quibus in illo pingui stipendio voluit gratificari, celebrarentur, & in eodem Templo, solo Tempore mutato, quæsi ab aliis in alio Templo, illud erit præstandum, non hoc.

Atque hæc de præsentis argumento dixisse sufficit, nam casus alios similes prudens Lector solvere ex se ipso poterit.

An ratione diei festi aliquid plus recipi possit pro Missa.

35. Dubitabis Quintò. An die festivo Sacerdoti liceat pro Missa aliquid plus, quam sit consuetum accipere.

Respondeo ante hoc Decretum licuisse. Ratio esse poterat, quia, licet Missæ stipendium non sit propriè pretium, ne incidamus in Simoniam, non est tamen dubium regulari proportionaliter debere ad illius normam: sicuti igitur, nullis emere volentibus, rerum pretia decrescunt, crescunt, ementibus multis, ita quia die festivo multæ Missæ appeti ad commoditatem populi solent, mercede, ut ita dicam cariore, dignus

erit operarius Missæ.

Confirmatur primò, quia Mediolani debentur Sacerdotibus accipiendi die festivo duplicem solent die feriati. Ita in *Syn. Dic. Med. 3. leg. de iure Ab. tom. 2. disp. 5. quest. 9. num. 15.* Et Consuetudinem erat stipendium Missæ feriatae duobus dos ultra eandem cerari. Missæ autem viginti. Ita in *Syn. Cremon. apud Marchin. de ord. trakt. 3. num. 2.*

Confirmatur secundò; quia eandem facultatem probaverat Sacra Congregatio aliam à Bononiensi. *Sacr. disp. 4. q. ult. pun. 8. num. 13.* qui testatur se Congregationi interfuisse, idemque consilium, titulum fundamentum, quia si licet augere pro Missa solenni, idem licebit pro Missa solenni.

Noto tamen hoc fundamentum nisi aliud infirmum esse: Missa enim sollemnis majori labore annexa, quam privata, ideo maiore mercede digna, id quod non est in Missa privata sollemnis.

36. Hæc ante Decretum. Quid post illud? *p. 2. trakt. 14. ref. 9.* docet opinionem prædictam, scilicet possit augeri stipendium Missæ, ratione diei festivi, damnari hoc decreto Sacra Congregatio Verum Marchinus de ord. *trakt. 3. p. 2. cap. 16. num. 1.* qui scripsit post hoc Decretum, absolute approbat eandem prædictam opinionem, videtur & merito putasse hoc Decretum sibi contrarium. Scio in hoc decreto prohiberi duplicatum stipendium pro una sed profecto accipiens plus pro Missa festiva, pro feriata, non accipit duplicatam mercedem, sed unam, & quidem iustam pro festiva: quod festum duplicatam pro feriata, sicuti recipiens plus, pro una, & festiva solenni, iustum recipit, quod esset excedens, injustum, pro privata.

37. Nihilominus temperanda est hæc sententia, post Decretum, tum ante. Missa enim diei festivi test à te duplicato stipendio exposci, vel quod applicationem dumtaxat, vel quod etiam ad officium. Si pro sola Applicatione, non potes aliquid percipere. Si pro Officiatura, potes. Ratio differunt, quia pro sola Applicatione, non video unde est magis possit stipendium; siquidem Applicatio Missæ festivæ, est semper eadem cum applicatione diei feriatae, quoad omnes circumstantias, quæ nunc in considerationem cadunt, quæ quidem Circumstantiæ satis diversæ, respectu Officiaturæ: quia hæc expressitur in festivis diebus, quam in feriatis, maiorem tunc commoditatem populi, majusque Ecclesiæ, & eius Rectoribus confert. Quamvis immerito Prælati stipendium maius, pro ipsa die festivo, quam Feria, ut vidimus supra, taxare solent.

38. Idem proportionaliter die cum Lezzan. *V. num. 23.* de Missa cantata, potes enim pro eius Officiatura plus accipere v. g. duplicatum, vel etiam triplicatum stipendium juxta mensuram laboris, non vero pro Applicatione, quia labor cantatæ est varius, & quædam major, at Applicatio est una, & eadem in cantata est in quacunque privata.

An aliquid ultra solitum stipendium accipi possit fructu ex opere operantis.

39. Hurtadus de Sacrifi. *Miss. disp. 3. diff. 8. fine. diff. 4. disp. 15.* sequens Agidium Coninch. de *Sacr. art. 1. dub. 10. num. 195.* docet celebrantem non tantum stipendium, applicare Sacrificium, nisi quoad fructum ex opere operato, non; vero quoad fructum ex opere operantis: unde Sacerdotem non habere obligationem orationes, & alia, quæ in Missa fiunt, pro eodem, offerendi. Ratio est, inquit, quia datus est stipendium solum exigit illum fructum priorum, non

vero hunc posteriorem; alias non satisfaceret Sacerdos, quando ex malo fine celebrat, tunc enim nullus adeit fructus ex opere operantis, ex quo sequitur, posse Sacerdotem aliquid plus accipere si hunc fructum ex opere operantis promittat, ad quem dandum ex vi soluti stipendij non obligatur.

40. Sed profecto hæc sententia, nullo modo est approbanda quia quamvis fructus operis operati sit proprius, & potissimum Sacrificij, qui potissimum exigitur, exigitur tameniam, & minus principalis, qui est fructus operis operantis. Cuius rei ulterior ratio est, quia communis sensus hominum petentiam, vel injungentiam, vel votivum Missam, est de toto valore ejusdem, sine ulla distinctione, qualis nimirum potest haberi à tali Sacerdote, qui celebrare debet. Habe exemplum. Erit quis à Domino fructum v. g. duorum annorum prædij: totus fructus ementi debetur, siue multus, quando ex bona dispositione terræ seu opportunitis pluvius annus est ferax, siue exiguus quando est sterilis Ita proportionaliter, quando Fideles exposcunt Missam à Sacerdote totum ejus fructum exposcunt, siue multum, siue ex aliquo accidenti aliquantulum deficientem, iuxta dispositionem, scilicet, in qua invenitur Sacerdos, domo celebrat.

41. Quando ergo ex malo fine, & in peccato quis celebrat, dat, quod exigitur, quia exigitur secundum suam dispositionem, quam habet, quando ex bono fine, & magna gratia celebrat, dat item, quod exigitur, quia exigitur secundum suam dispositionem, quam pariter habet. Nam propterea rationabiliter Fideles, solent querere Sacerdotem bonum, quia magis tunc laetari propter dictum fructum ex opere operantis, merito putant. Ita Fagund. alios citans præcep. Eccl. 1. l. 3. c. 6. num. 21.

42. Hic obiter resolve, Sacerdotem excommunicatum vel suspensum posse retinere stipendium suæ Missæ, si (quamvis cum peccato, & pœna irregularitatis) pro aliquo celebret. Ratio est, quia cum ipse validè Sacrificium offerat, est enim Sacerdos, dat petenti Missam, totum valorem ex opere operato, valorem vero ex opere operantis non se obligat dare, nisi sit, & quatenus illud ipse habet, ut modo diximus de Sacerdote existente in peccato. Ita Coninch. de Sacr. q. 83. num. 104. Junella disp. 14. de censur. n. 35.

Ad pro Imperatione unum, pro Satisfactione alterum stipendium, accipi valeat.

43. Dubitabis sextò, an possit Sacerdos recipere unum stipendium pro fructu Imperationis, quam applicat v. g. Petro, & alterum pro fructu Satisfactionis, quam applicat v. g. Paulo.

Respondeo Quod hi fructus separabiles sunt certum est, ut patet ex supradictis lib. 2. cap. 2. §. 1. Quare ergo sine dubio Missam votivam v. g. Beatissimæ Virginis celebrando, possum applicare uni vim impetrativam, ad obtinendum à Deo aliquod Beneficium, & alteri totam vim satisfactivam pro pœna ejus peccatis debita.

44. Certum item mihi est, quod si quis expressè consentiat velle solum unum fructum, ex his possit accipere aliquid ab alio ob alterum fructum, ad quem hic etiam consentiat; volenti enim, & consentienti nulla fit iniuria, ut in simili diximus supra n. 8.

45. Sed quando quis absolute, & nihil se explendo petit Missam votivam v. g. Beatissimæ Virginis ad aliquod Beneficium impetrandum, quale est salus filij, potest Sacerdos huic tribuere totam prædictam vim impetrandi reservata sibi vi satisfaciendi, quam, alio accepto stipendio, alteri indigenti v. g. defuncto dare possit; Hoc scilicet, est, quod hic querendum proponitur.

46. Concedebat olim ut non improbabile Petrus Nauarr. lib. 2. de rest. cap. 2. dub. 6. num. 243. alique

apud Marchin. de ord. tract. 3. p. 2. cap. 16. num. 17. quia si separabiles sunt ejusmodi fructus separatim eos dare & propter eos separata stipendia accipere cur Sacerdos non possit; Negabat ex sua sententia idem Navarr. Bonacina, Rodriguez, alique apud Marchinum ibid. num. 16. cum quibus sentio, multo magis, nunc, post præsens Decretum Sacre Congregationis. Ratio præter dictum Decretum, ducitur ex sensu contrario perentium Missæ, qui (nisi contrarium explicent, vel ex aliqua circumstantia contrarium colligatur) est, ut utrumque fructum sibi acquirere velint.

47. Solum concederem, promittentem ex liberalitate uni Missam pro salute filij v. g. posse alteri eandem promittere pro Satisfactione pœnarum. Ratio est, quia cum id non faciât ex stipendio, quod totum Missæ fructum requirit, satis est si illis det id quod absolute ex intentione sua, & acceptance alterius promittit; promittit autem uni Missam formaliter prout Imperatoriam, alteri prout Satisfactoriam.

48. Quid ex voto; certe nec est impossibile te votum quod emisisti celebrandi factum ob actionem gratiarum de salute v. g. tui fratris obtenta, posse implere cum eadem Missa, quam alteri, ex liberalitate dones pro Satisfactione pœnarum, & è contra. Ratio est eadem dicta, quia satisficit formaliter intentioni promittentis & acceptantis.

An maior Devotio in celebrando, vel orationes alia extra, vel intra Missam, Ius ad maius Missæ stipendium conferant.

49. Dubitabis septimò. An si quis alias orationes, & suffragia Missam extra applicet ei qui stipem dedit pro Missa vel magno, & extraordinario affectu ipsam Missam celebret, possit recipere plura stipendia, vel talia, quæ, morali iudicio, adæquent illas orationes, vel affectum.

Respondeo. Non posse; quidquid dixerint aliqui antiquiores, Palud. in dist. 45. q. 2. a. 2. concl. 5. Sylvest. v. Missa 1. quest. 10. Adde Comitolum in Resp. mor. l. 1. de Sacr. q. 42. num. 24.

Ratio est quia qui Missam exposcit, fructum ejus ex opere operato, & operantis exposcit. Quare si eas orationes eumque extraordinarium affectum addas, quamvis laudabiliter addas, tamen addis contra conventionem, & ideo stipendium tibi non debetur is, qui id à te non petit. Secus si invitus, & nolens, illud quod nequaquam vult solvere cogetur.

48. Multò magis displicet sententia Bordonii ref. 25. num. 13. apud Lezzan. v. Missa, n. 18. putantis, posse Sacerdotem accipere duplex stipendium, unum pro applicatione Missæ, alterum pro applicatione Indulgentiæ si Missam dicat in Altari privilegiato (poterat & addere, vel cum calculo Benedicto) cui concessa est liberatio animæ à Purgatorio. Displicet, inquam, quia, vel offerens tantam stipem petit talem indulgentiam, vel non: si primum, iam ex conventionem debes & indulgentiam: si secundum, non potes accipere mercedem de te non conventa. Adde id certè esse contra intentionem Pontificum tales indulgentias concedentium, qui multum abhorrent ab hujusmodi fordibus negotiationibus.

49. Illud non reprobarem. Nam si quis à te petat, ut aliquam Collectam, quæ in Missis v. g. ferialibus tu ex voluntate tua potes apponere, vel petat, ut in Missa pro se particulariter ores in Memento, conscius quod ceterum totam Missam alteri ex obligatione applices, puto te stipendium integrum, si integrum, vel etiam majus elargiatur posse recipere. Ratio est, quia tunc in nihilo defraudas eum, cui Missam debes, neque pro Missa, ejusque necessitatibus partibus, seu pro fructu ex opere operato, & operantis, stipendium duplex accipis, & ex alia parte dans tam excedentem